

บันทึกข้อความ

กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก
วันที่ ๑๘ ม.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๑๐.๑๓
เจ้าหน้าที่ นพินา

ส่วนราชการ สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โทร. ๐-๙๑-๘๘๖๘๗๘๖

ที่ ยธ.๐๖๑๐๙/ ๒๒

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการศึกษาสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปี ๒๕๖๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕)

เรียน อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้วยสถาบันวิจัยและพัฒนาศึกษาสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปี ๒๕๖๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) เพื่อนำเสนอสถานการณ์ แนวโน้มของปัจจัยการกระทำผิด รวมถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การมองภาพรวม ในการแก้ไขปัญหาสำหรับเด็กและเยาวชน และเพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการพัฒนางานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอันเป็นประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร

ทั้งนี้ สถาบันวิจัยและพัฒนาพิจารณาแล้วมีความประสงค์ขอส่งรายงานการศึกษา สถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปี ๒๕๖๕ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) เพื่อให้ผู้บริหารได้ใช้ประโยชน์ต่อไป และขอเผยแพร่บทสรุป ผู้บริหารในเว็บไซต์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวดิษยา มีเพียร)

นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ

รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

(นายไกรล พรหมเพ็ง)

๑๘ ม.ค. ๒๕๖๖

ทราบ

ดำเนินการตามเสนอ

พันตำรวจโท

(วรรณพงษ์ ชครักษ์)

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๑๘ ม.ค. ๒๕๖๖

รายงานสถานการณ์

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2565

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร

ภาพรวมเชิงสถิติ	1
บทวิเคราะห์.....	2
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของกรม	4
ข้อมูลเชิงสถิติโดยละเอียด.....	6

สารบัญแผนภูมิ/ตาราง

หน้า

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ.....	6
จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตาม	
ลักษณะการอยู่อาศัย.....	6
จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามสัญชาติ.....	7
จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตาม	
การอยู่อาศัย.....	8
จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตาม	
ฐานความผิด.....	9
จำนวนและร้อยละของคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามคำ	
พิพากษา/คำสั่งศาล.....	10
จำนวนและร้อยละของคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามระดับ	
การศึกษา.....	11
จำนวนและร้อยละของคดีที่เด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามอาชีพ.....	12

บทสรุปผู้บริหาร

ภาพรวมเชิงสถิติ

ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565 จำนวนคดีอาญาที่มีเด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น 12,195 คดี โดยจากคดีทั้งหมดเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเป็นเพศชาย 11,032 คดี คิดเป็นร้อยละ 90.49 เพศหญิง 1,160 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.51

ในด้านสัญชาติ พบว่าคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติไทยรวมไปถึงมีสัญชาติไทยที่ไม่ได้แจ้งเกิด จำนวน 11,775 คดี คิดเป็นร้อยละ 96.58 ของคดีทั้งหมด นอกจากนั้นเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติอื่นๆ ได้แก่ สัญชาติพม่า จำนวน 289 คดี สัญชาติลาว จำนวน 28 คดี สัญชาติกัมพูชา จำนวน 17 คดี สัญชาติจีน จำนวน 5 คดี สัญชาติอินโดนีเซีย จำนวน 3 คดี สัญชาติเวียดนาม จำนวน 4 คดี สัญชาติมาเลเซีย จำนวน 4 คดี นอกจากนี้ยังมีสัญชาติอื่นๆ และไม่ระบุสัญชาติ จำนวน 67 คดี รวมเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีสัญชาติ อื่นๆ ไม่ใช่สัญชาติไทยและไม่ระบุสัญชาติ จำนวน 417 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.41 ของคดีทั้งหมด โดยคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมมากที่สุด คือ จำนวน 6,306 คดี คิดเป็นร้อยละ 51.72 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ จำนวน 2,142 คดี คิดเป็นร้อยละ 17.57 นอกจากนั้น เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 1,591 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดระดับการศึกษานอกระบบ จำนวน 1,218 คดี และเป็นผู้มีการศึกษาประเภทอื่น ๆ จำนวน 932 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 13.05, 9.99 และ 7.64 ตามลำดับ และคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่เป็นนักเรียน/ผู้ฝึกงานมากที่สุดคือ จำนวน 4,036 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.10 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่ว่างงาน จำนวน 3,752 คดี คิดเป็นร้อยละ 30.77 ทั้งนี้เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพไม่เป็นกิจจะลักษณะ จำนวน 2,860 คดี คิดเป็นร้อยละ 23.46 และอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ จำนวน 1,346 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.04 ของคดีทั้งหมด และไม่ระบุอาชีพ จำนวน 198 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.62 ของคดีทั้งหมด ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดา มารดา หรือบิดา มารดา แยกกันอยู่มากกว่าผู้กระทำความผิดที่อยู่ร่วมกับครอบครัว คือ คดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดามารดา หรือบิดามารดาแยกกัน จำนวน 9,239 คดี คิดเป็นร้อยละ 70.75 ของคดีทั้งหมด ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดที่อยู่รวมกันกับครอบครัว จำนวน 3,820 คดี คิดเป็นร้อยละ 29.25 และยังพบอีกว่าคดีผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ จำนวน 9,239 คดี ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ 5 ลักษณะ ได้แก่ เด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ ซึ่งอาศัยอยู่กับมารดา จำนวนมากที่สุด คือ 3,257 คดี คิดเป็นร้อยละ 24.94 รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับบิดา จำนวน 1,282 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.82 ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง จำนวน 531 คดีคิดเป็นร้อยละ 4.07 คดี ที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับเพื่อนหรือคู่ครอง จำนวน 263 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.01 คดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับนายจ้าง จำนวน 202 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.55 และคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่ ลักษณะอื่นๆ จำนวน 3,704 คดี คิดเป็นร้อยละ 28.36

เมื่อพิจารณาตามฐานความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ จำนวน 4,885 คดี คิดเป็นร้อยละ 40.07 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่มีฐานความผิดอื่นๆ เช่น พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 และพ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 นอกจากนั้น เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินจำนวน 1,828 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 1,695 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน 612 คดี และเป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง ความสงบสุข เสรีภาพและการปกครอง จำนวน 407 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.99, 13.90, 5.02 และ 3.34 ตามลำดับ โดยผลการพิพากษาเป็นควบคุมตัวเพื่อฝึกและอบรมมากที่สุด คือ 2,594 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.28 ของจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาทั้งหมด รองลงมา ไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็ก จำนวน 715 คดี คิดเป็นร้อยละ 5.86 เป็นใช้วิธีการอื่นแทน จำนวน 343 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.81 เป็นว่ากล่าวตักเตือน จำนวน 216 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.77 เป็นคุมประพฤติ จำนวน 176 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.44 เป็นไม่มีความผิด แต่ให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็ก จำนวน 130 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.07 เป็นค่าปรับ จำนวน 33 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.27 เป็นไม่มีความผิด ให้อภัย จำนวน 31 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.25 เป็นจำคุก จำนวน 24 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.20 เป็นโอนคดีไปศาลอื่น จำนวน 3 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.02 รวมไปถึง คำพิพากษา/คำสั่งศาลอื่นๆ จำนวน 25 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของคดีทั้งหมด

บทวิเคราะห์

จากสถิติข้างต้นของกรมพินิจฯ พบว่าฐานความผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในสัดส่วนที่มากที่สุดนั้นคือการกระทำความผิดในฐานยาเสพติดให้โทษ คิดเป็นร้อยละ 40.07 ของคดีทั้งหมด ถึงแม้ว่าคดีอาญาโดยรวมลดลง แต่ยังคงเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติด¹ โดยพื้นฐานจริง ๆ แล้ว การกระทำผิดอื่น ๆ มักเกิดจากยาเสพติดเป็นหลัก และทำให้เกิดการกระทำผิดต่อเนื่องไปยังการกระทำผิดอื่น ๆ จึงจำเป็นจะต้องมีการรักษาบำบัดคู่กันไปด้วย ซึ่งปัญหายาเสพติดนี้เป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้เด็กกระทำผิดซ้ำมากที่สุดนั่นเอง นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลกระทำผิดซ้ำพบว่าอัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในฐานยาเสพติดให้โทษนั้นสูงกว่าฐานความผิดอื่น โดยตัวยาหลักที่แพร่ระบาดคือ ยาบ้า ยาที่ควรเฝ้าระวังคือเฮโรอีนและไอซ์ และสารเสพติดถูกกฎหมายที่ควรเฝ้าระวังคือ กัญชา เนื่องจากมีผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กัญชาและผลิตภัณฑ์กัญชาจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังพบพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดและสารเสพติดแบบผสมผสาน การลักลอบจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่โดยภาพรวมยาเสพติดมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องด้วยปัจจัยหลัก คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และการประกาศใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ นอกจากนั้นสิ่งที่ควรเฝ้าระวังในสื่อสังคมออนไลน์ยังพบการอวดอ้างสรรพคุณ/การโฆษณา/การใช้กัญชาในทางที่ผิดผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา แต่ไม่ได้ระบุค่า THC ว่าเกินกว่า

¹ ภาวะสังคมไทย Social situation and outlook. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5491

ร้อยละ 0.2 หรือไม่ ตามที่ประกาศกรมอนามัย ส่งผลให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงกัญชาได้ง่ายขึ้น² และยังพบอีกว่ายาบ้า ไอซ์ และเฮโรอีนมีการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น การลักลอบจำหน่ายไอซ์ และกัญชาในโลกออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งยาบ้าเป็นตัวอย่างที่เด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องมากที่สุดทั้งในมิติการเข้ารับการบำบัดและมิติการถูกจับกุม เมื่อจำแนกตามข้อหาในชั้นตอนจับกุมพบข้อหาเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่าย³ จากข้อมูลเหล่านี้ กรมพินิจฯ สามารถนำข้อมูลนี้ไปจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร โดยเน้นหนักไปที่การพัฒนาโปรแกรมสำหรับแก้ปัญหาเสพติดในเชิงรุก การบำบัดผู้ติดยาเสพติด และการเสริมทักษะชีวิตการควบคุมตนเองเพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนทั้งที่เคยกระทำความผิดแล้ว และที่ยังไม่กระทำความผิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ หรือรู้จักปฏิเสธเวลาที่มีเพื่อนหรือคนรู้จักชักชวนให้เสพหรือไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในลักษณะอื่น

แนวโน้มอาชญากรรมในปี 2566 ภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ กำลังเป็นภัยคุกคามเด็กและเยาวชนที่รุนแรงมากขึ้น มีความถี่ของเหตุการณ์บ่อยครั้งขึ้น ซึ่งสื่อออนไลน์เปรียบเสมือนเป็นดาบสองคม ที่มีด้านบวกเป็นคุณต่อระบบการศึกษา แต่ผลด้านลบก็ไม่น้อยกว่ากัน ทั้งสื่อลามกอนาจาร การพนัน สารเสพติด ค่านิยมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนการเสพติดเกมออนไลน์ จากสถิติกรมพินิจฯ พบว่าเด็กและเยาวชนมักอาศัยอยู่กับครอบครัวที่แตกแยกถึงร้อยละ 70.75 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และจากสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า อัตราการหย่าร้างของคู่สมรสไทยตามกฎหมายมีแนวโน้มสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งข้อมูลล่าสุดในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564 มีผู้จดทะเบียนหย่าทั้งหมด 110,942 คน มีหลายงานวิจัยพบว่า เด็กที่มีครอบครัวหย่าร้าง ผลกระทบระยะยาวจะมีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว หุนหัน พลันแล่น และมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคม เมื่อเทียบกับกลุ่มเด็กที่ไม่เคยมีประวัติครอบครัวหย่าร้าง มีปัญหาดื่มสุรา สูบบุหรี่ เสพกัญชา ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการติดเพื่อน การมีทักษะแก้ปัญหาในชีวิตที่ไม่เหมาะสม และผู้ปกครองไม่มีเวลาเข้ามาดูแลจัดการ เด็กที่ครอบครัวหย่าร้างมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จทางการเรียนที่ต่ำลง และจากการศึกษาพบว่า ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว เด็กจะมีความเสี่ยงสูงต่อภาวะการติดเกมส์

ในปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยี ความเป็นสังคมเมือง และปัญหาทางเศรษฐกิจส่งผลให้พ่อแม่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ทำให้มีเวลาเอาใจใส่ลูกน้อยลง ทำให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อนตามมา เช่น การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เด็กติดยาเสพติด การติดเกมส์ ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น และในหลายปัญหาพบว่าเด็กเป็นผู้กระทำความผิดมีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย⁴ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลบัญชีการโอนประชากรในปี 2564 พบว่าร้อยละ 61.4 ของเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 21 ปี อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอในการเลี้ยงดูเด็กโดยเฉลี่ย ซึ่งอนุมานได้ว่าพวกเขามีเงินสำหรับใช้จ่ายด้านการเรียนรู้ ซื้ออาหารบริโภค ดูแลสุขภาพ และ

² สถานการณ์แนวโน้มปัญหาเสพติด. <https://www.chiangmai.go.th/managing/public/M6/R23Aug2022094238.pdf>

³ สำนักงาน ป.ป.ส. (สพป.). 17 ก.พ. 2564. <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG210217110823198>

⁴ โครงการวิจัย “การสังเคราะห์องค์ความรู้การคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็ก”. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), 2564

สนับสนุนพัฒนาการด้านอื่น ไม่เพียงพอด้านมาตรฐานเฉลี่ยของประเทศ⁵ ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด

และจากข้อมูลสถิติกรมพินิจฯ ยังพบอีกว่าคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนักเรียน/ผู้ฝึกงานมากที่สุดคือ จำนวน 4,036 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.10 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่ว่างงาน จำนวน 3,752 คดี คิดเป็นร้อยละ 30.77 นอกจากนั้น เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพไม่เป็นกิจจะลักษณะ จำนวน 2,860 คดี คิดเป็นร้อยละ 23.46 ซึ่งนับได้ว่าปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดเพิ่มขึ้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้กรมพินิจฯ สามารถนำมาใช้เป็นแผนเชิงรุกสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการมีสิทธิมีเสียงของเด็กและเยาวชนเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันอาชญากรรม ส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจ้างงาน และสร้างสื่อเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการกระทำความผิด และด้านภัยอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือไซเบอร์วัคซีน (Cyber Vaccine) โดยมุ่งเน้นให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ รวมถึงปลอดภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของกรม

กรมพินิจฯ ควรมีการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อป้องกันอาชญากรรม ให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจถึงสภาพปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน โดยการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์และหาแนวโน้ม จากนั้นจึงเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และบุคคลทั่วไปมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ รวมถึงสาเหตุของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนอย่างบูรณาการ เช่น การดึงทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานวิชาการ เพื่อประชุม หรือ แลกเปลี่ยน กำหนดแนวนโยบายที่เหมาะสมในการป้องกัน และ แก้ไขอาชญากรรม เช่น สนับสนุนหรือส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการเตือนไม่ให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำโดยครอบครัวควรให้ความรักความอบอุ่น เมื่อปล่อยตัวและสามารถใช้ชีวิตในสังคมเหมือนคนปกติได้ รวมถึงการสนับสนุนการวิจัย โดยเน้นเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ⁶

นอกจากนี้ กรมฯ ควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งจากครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และสถานประกอบการ เน้นการดำเนินงานผ่านความร่วมมือพหุภาคี ผ่านการสนับสนุนจากภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจ้างงาน รวมทั้งการส่งเสริมรูปแบบการร่วมลงทุนทางสังคมใหม่ ๆ (Social Impact Partnership Model) ในการป้องกันและแก้ปัญหการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน เน้นพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานแก่เด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม ทั้งการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (Up Skill) และ การสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็น

⁵ ฉัตร คำแสง วรธร เลิศรัตน์ และเจเน็ตดา จันทวงษา. 'เด็กและครอบครัวไทยในสามวิกฤต: รายงานสถานการณ์เด็กและครอบครัว ประจำปี 2022. <https://www.the101.world/7-trends-youth-by-kid-for-kids/>

⁶ ส่อง 4 แนวโน้มความยุติธรรมทางอาญาในโลกยุคใหม่ .๖ ตุลาคม ๒๕๖4. <https://siamrath.co.th/n/241945>

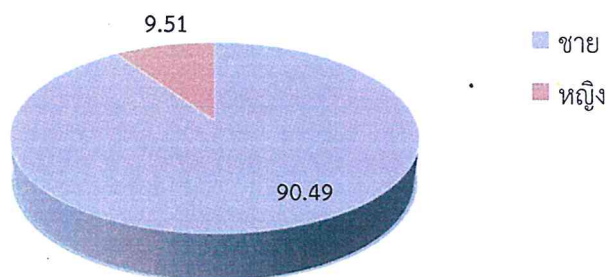
ในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการ (Re-skill) ⁷ ในหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งในสถานพินิจฯ และ ศูนย์ฝึกฯ ให้ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ส่วนด้านภารกิจงานหลักของกรมฯ การพัฒนา เครื่องมือการจำแนกผู้กระทำผิด การพัฒนากระบวนการจำแนกผู้กระทำผิด การพัฒนาฐานข้อมูลผู้กระทำผิด การพัฒนาเครื่องมือเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยที่มีประสิทธิภาพ การสร้างเครื่องมือ ประเมินผล โปรแกรมแก้ไข บำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด การพัฒนากระบวนการติดตามหลังปล่อย และการช่วยเหลือหรือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว โดยคำนึงถึงกระบวนการที่เหมาะสมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ชีวิต พร้อมประเมินผลการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลด อัตราการกระทำผิดซ้ำได้ในระยะยาว

---

⁷ ท่ามกลางวิกฤตเศรษฐกิจและโควิด-19 ReSkill – UpSkill คือทางออกของคนทำงาน .<https://brandinside.asia/reskill-upskill-for-new-workforce/>

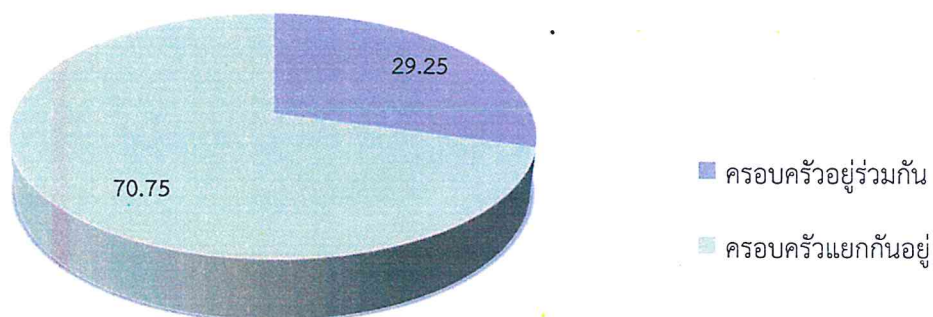
ข้อมูลเชิงสถิติโดยละเอียด

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามเพศ
ปีงบประมาณ 2565

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 12,192 คดี จำแนกตามเพศ พบว่าเป็นเพศชาย 11,032 คดี คิดเป็นร้อยละ 90.49 เพศหญิง 1,160 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.51 ของคดีทั้งหมด

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย ปีงบประมาณ 2565

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดา มารดา หรือบิดา มารดาแยกกันอยู่มากกว่าผู้กระทำความผิดที่อยู่ร่วมกับครอบครัว คือ คดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดามารดาหรือบิดามารดาแยกกัน จำนวน 9,239 คดีคิดเป็นร้อยละ 70.75 ของคดีทั้งหมด ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดที่อยู่ร่วมกันกับครอบครัว จำนวน 3,820 คดีคิดเป็นร้อยละ

29.25 เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของคดีที่ ผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ จำนวน 9,239 คดี ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ 5 ลักษณะได้แก่ เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ ซึ่งอาศัยอยู่กับมารดา จำนวนมากที่สุด คือ 3,257 คดี คิดเป็นร้อยละ 24.94 รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับบิดา จำนวน 1,282 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.82 ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับญาติ พี่น้อง จำนวน 531 คดี คิดเป็นร้อยละ 4.07 คดี คดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับเพื่อนหรือคู่ครอง จำนวน 263 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.01 คดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับนายจ้าง จำนวน 202 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.55 และคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่ ลักษณะอื่นๆ จำนวน 3,704 คดี คิดเป็นร้อยละ 28.36

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำแนกตามสัญชาติ
ปีงบประมาณ 2565

ลำดับ	สัญชาติ	ปีงบประมาณ 2565	
		จำนวน	ร้อยละ
1	ไทย	11,775	96.58
2	พม่า	289	2.37
3	ลาว	28	0.23
4	กัมพูชา	17	0.14
5	จีน	5	0.04
6	เวียดนาม	4	0.03
7	มาเลเซีย	4	0.03
8	อินโดนีเซีย	3	0.02
9	อื่นๆ	65	0.53
10	ไม่ระบุ(ว่าง)	2	0.02
รวมทั้งหมด		12,092	100

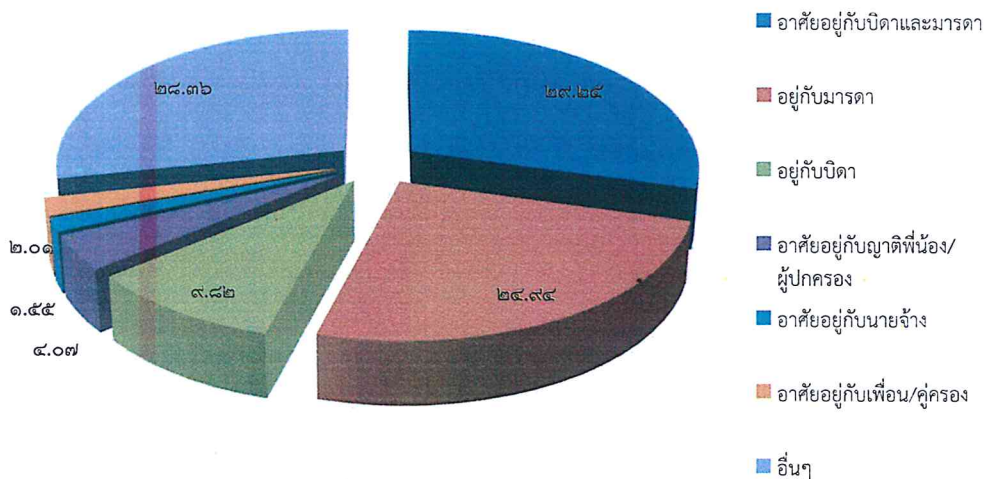
ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 12,192 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามสัญชาติ พบว่าคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติไทยรวมไปถึงมีสัญชาติไทยที่ไม่ได้แจ้งเกิด จำนวน 11,775 คดี คิดเป็นร้อยละ 96.58 ของคดีทั้งหมด นอกจากนั้นเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติอื่นๆ ได้แก่ สัญชาติพม่า จำนวน 289 คดี สัญชาติลาว จำนวน 28 คดี สัญชาติกัมพูชา จำนวน 17 คดี สัญชาติจีน จำนวน 5 คดี สัญชาติอินโดนีเซีย จำนวน 3 คดี สัญชาติเวียดนาม จำนวน 4 คดี สัญชาติมาเลเซีย จำนวน 4 คดี นอกจากนั้นยังมีสัญชาติอื่นๆ

และไม่ระบุสัญชาติ จำนวน 67 คดี รวมเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีสัญชาติอื่นๆ ไม่ใช่สัญชาติไทยและไม่ระบุสัญชาติ จำนวน 417 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 3.41 ของคดีทั้งหมด

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามการอยู่อาศัย ปีงบประมาณ 2565

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

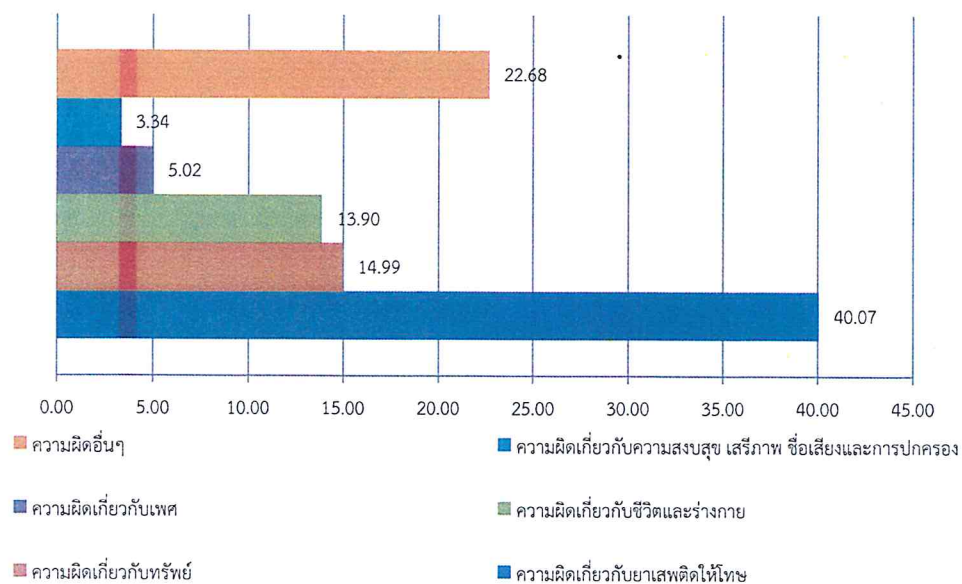

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ เมื่อพิจารณาจำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดา มารดา หรือบิดา มารดาแยกกันอยู่มากกว่าผู้กระทำความผิดที่อยู่ร่วมกับครอบครัว คือ คดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีได้อยู่กับบิดามารดาหรือบิดามารดาแยกกัน จำนวน 9,239 คดี คิดเป็นร้อยละ 70.75 ของคดีทั้งหมด ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดที่อยู่ร่วมกันกับครอบครัว จำนวน 3,820 คดี คิดเป็นร้อยละ 29.25 เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของคดีที่ผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ จำนวน 9,239 คดี ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ 5 ลักษณะ ได้แก่ เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดที่ครอบครัวแยกกันอยู่ ซึ่งอาศัยอยู่กับมารดา จำนวนมากที่สุด คือ 3,257 คดี คิดเป็นร้อยละ 24.94 รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับบิดา จำนวน 1,282 คดี คิดเป็นร้อยละ 9.82 ส่วนคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง จำนวน 531 คดี คิดเป็นร้อยละ 4.07 คดี ที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับเพื่อนหรือคู่ครอง จำนวน 263 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.01 คดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่กับนายจ้าง จำนวน 202 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.55 คดี และคดีที่ผู้กระทำความผิดอาศัยอยู่ ลักษณะอื่นๆ จำนวน 3,704 คดี คิดเป็นร้อยละ 28.36

จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำแนกตามฐานความผิดปีงบประมาณ 2565

หน่วย : คดี

ลำดับ	ฐานความผิด	ปีงบประมาณ 2565	
		จำนวน	ร้อยละ
1	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	1,828	14.99
2	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	1,695	13.90
3	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	612	5.02
4	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	407	3.34
5	ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	4,885	40.07
6	ความผิดอื่นๆ	2,765	22.68
รวม		12,192	100

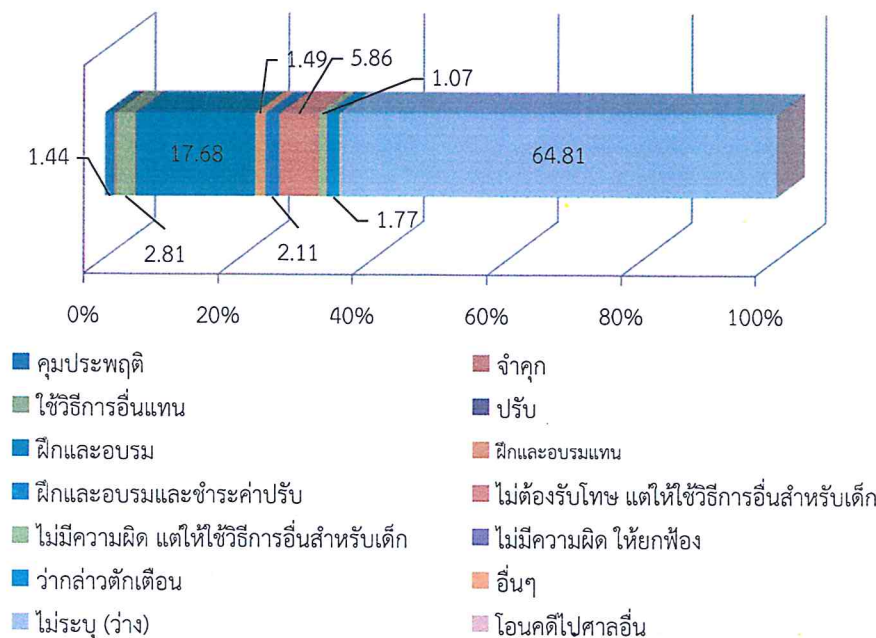

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 12,192 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมากที่สุด คือ จำนวน 4,885 คดี คิดเป็นร้อยละ 40.07 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่มีฐานความผิดอื่นๆ เช่น พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 และ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 นอกจากนั้น เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 1,828 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 1,695 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน 612

คดี และเป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง ความสงบสุข เสรีภาพและการปกครอง จำนวน 407 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.99 ,13.90 ,5.02 และ 3.34 ตามลำดับ

จำนวนและร้อยละของคดีที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำแนกตามคำพิพากษา ปังบประมาณ 2565
จำแนกตามคำพิพากษา/คำสั่งศาล

หน่วย : คดี

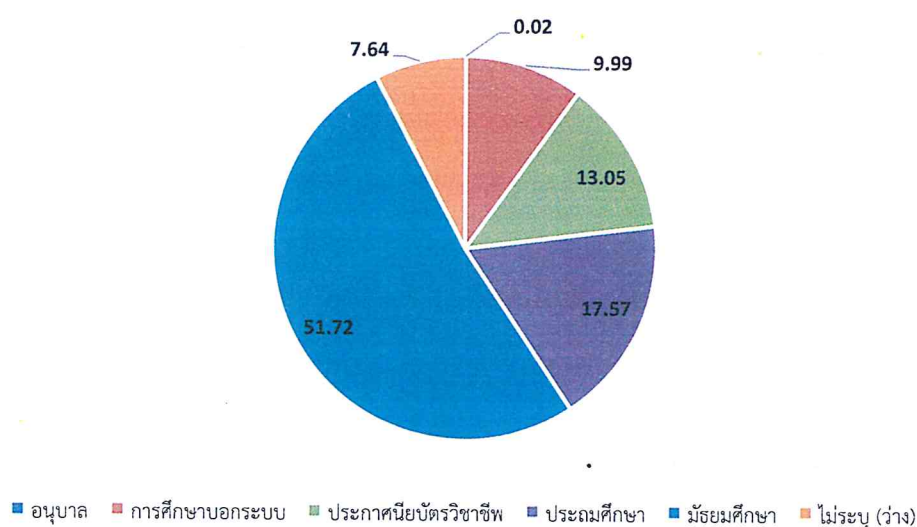
ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาตัดสินทั้งหมด ปีงบประมาณ 2565 จำนวนทั้งหมด 12,192 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามคำพิพากษา/คำสั่งศาลพบว่า ผลการพิพากษาเป็นควบคุมตัวเพื่อฝึกและอบรมมากที่สุด คือ 2,594 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.28 ของจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาทั้งหมด รองลงมา ไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็ก จำนวน 715 คดี คิดเป็นร้อยละ 5.86 เป็นใช้วิธีการอื่นแทน จำนวน 343 คดี คิดเป็นร้อยละ 2.81 เป็นว่ากล่าวตักเตือน จำนวน 216 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.77 เป็นคุมประพฤติ จำนวน 176 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.44 เป็นไม่มีความผิด แต่ให้ใช้วิธีการอื่นสำหรับเด็ก จำนวน 130 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.07 เป็นค่าปรับ จำนวน 33 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.27 เป็นไม่มีความผิด ให้ยกฟ้อง จำนวน 31 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.25 เป็นจำคุก จำนวน 24 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.20 เป็นโอนคดีไปศาลอื่น จำนวน 3 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.02 รวมไปถึงคำพิพากษา/คำสั่งศาลอื่นๆ จำนวน 25 คดี คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของคดีทั้งหมด

จำนวนและร้อยละของคดีที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำแนกตามคำพิพากษา ปีงบประมาณ 2565
จำแนกตามระดับการศึกษา

หน่วย : คดี

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล	3	0.02
การศึกษابอกระบบ	1,218	9.99
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1,591	13.05
ประถมศึกษา	2,142	17.57
มัธยมศึกษา	6,306	51.72
ไม่ระบุ (ว่าง)	932	7.64
รวม	12,192	100

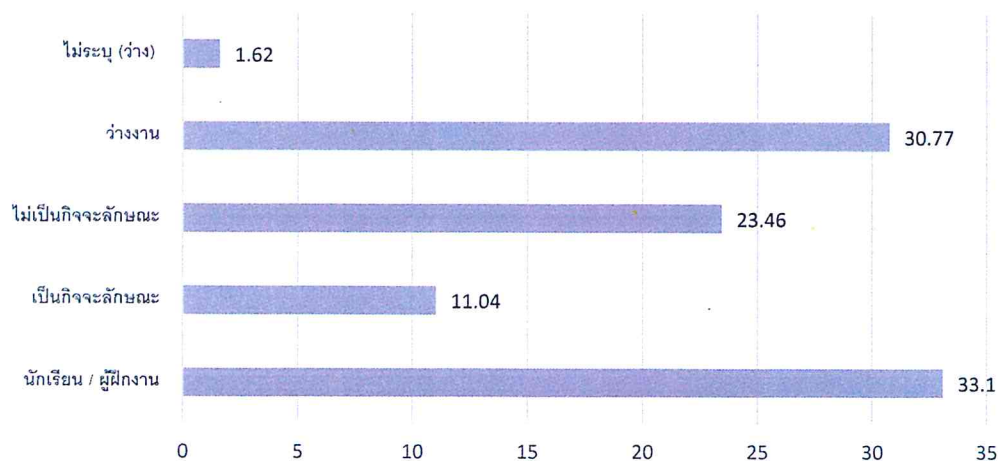

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 12,192 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับมัธยมมากที่สุด คือ จำนวน 6,306 คดี คิดเป็นร้อยละ 51.72 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ จำนวน 2,142 คดี คิดเป็นร้อยละ 17.57 นอกจากนั้น เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1,591 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดระดับการศึกษานอกระบบ จำนวน 1,218 คดี และเป็นผู้มีการศึกษาประเภทอื่น ๆ จำนวน 932 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 13.05, 9.99 และ 7.64 ตามลำดับ

จำนวนและร้อยละของคดีที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำแนกตามคำพิพากษา ปีงบประมาณ 2565
จำแนกตามอาชีพ

หน่วย : คดี

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน / ผู้ฝึกงาน	4,036	33.10
เป็นกิจจะลักษณะ	1,346	11.04
ไม่เป็นกิจจะลักษณะ	2,860	23.46
ว่างงาน	3,752	30.77
ไม่ระบุ (ว่าง)	198	1.62
รวม	12,192	100

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 – เดือนกันยายน 2565 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 12,192 คดีเมื่อพิจารณาจำแนกตามอาชีพ พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่เป็นนักเรียน/ผู้ฝึกงานมากที่สุดคือ จำนวน 4,036 คดี คิดเป็นร้อยละ 33.10 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่ว่างงาน จำนวน 3,752 คดี คิดเป็นร้อยละ 30.77 นอกจากนั้น เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดที่มีอาชีพไม่เป็นกิจจะลักษณะ จำนวน 2,860 คดี คิดเป็นร้อยละ 23.46 และอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ จำนวน 1,346 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.04 ของคดีทั้งหมด และไม่ระบุอาชีพ จำนวน 198 คดี คิดเป็นร้อยละ 1.62 ของคดีทั้งหมด ตามลำดับ

